

تغییر نام واحدهای جغرافیایی آذربایجان از سال ۱۳۱۶ تا ۱۳۸۵

دکتر محمدحسن پدram

ایمیل:

dr.m.hassan.pedram@gmail.com

وابستگی:

محقق تاریخ مشروطیت و معاصر
آذربایجان

چکیده:

نام‌های جغرافیایی بازگوکننده هویت فرهنگی و طبیعی ملل روی زمینند که اغلب به دور از امیال سیاسی و اجتماعی پدید آمده و در حقیقت زائیده فطرت انسان‌ها می‌باشند. نام‌های جغرافیایی ریشه در فرهنگ و زبان ملل ساکن در واحدهای مختلف جغرافیایی دارند و به منزله سند هویت و شناسنامه اقوام مختلف محسوب می‌شوند. رضاشاه بعد از تغییر سلطنت از قاجاریه به پهلوی به قدری در محو و نابودی نام و آثار باقی‌مانده از سلسله قاجاریه و سایر آثار باقی‌مانده از گذشتگان افراط به خرج داد که حتی اعتراض یحیی دولت‌آبادی را نیز که خود در روی کار آمدن سلسله پهلوی نقش داشت برانگیخت. زیرا طبق نقشه و طرح تئورسین‌های رضاشاه قرار بود نام آثار تاریخی، کاخ‌ها، شهرها، دهات، کوه‌ها، رودخانه‌ها، جنگل‌ها و سایر را که نام غیرفارسی داشتند، دوباره نامگذاری کنند. تغییر نام واحدهای جغرافیایی آذربایجان از سال ۱۳۱۶ لغایت ۱۳۸۵ هجری شمسی را به نقل از کتاب‌های: «سرگذشت تقسیمات کشوری ایران» (۵) و «فرهنگ اسامی روستاهای آذربایجان شرقی» و «واژه‌های برابر فرهنگستان ایران» (۶) نقل می‌کنیم.

کلمات کلیدی: آذربایجان، توپونیم، تغییرات اسامی، دوره پهلوی

استناد (آپا):

پدram، م.ح. تغییر نام واحدهای جغرافیایی آذربایجان از سال ۱۳۱۶ تا ۱۳۸۵. ارومیه: فصلنامه تخصصی "مطالعات تاریخ آذربایجان و ترک" سال ۰۲، شماره ۰۶، زمستان ۱۴۰۳. ۸۶۹۰-۳۰۴۱ شاپا

Dr. Mohammad Hassan
Pedram

Email:

dr.m.hassan.pedram@gamil.com

Affiliation:

Researcher of Constitutional and
Contemporary History of
Azerbaijan

The Change of Geographical Names in Azerbaijan from 1937-2006

Abstract:

Geographical names reflect the cultural and natural identity of nations and are often born from human intuition, free from political or social agendas. These names are rooted in the culture and language of the people inhabiting geographical regions and serve as documents of identity for different ethnic groups. After transitioning the monarchy from the Qajars to the Pahlavis, Reza Shah excessively pursued the erasure of names and remnants associated with the Qajar dynasty and earlier historical legacies, even provoking protests from figures like Yahya Dolatabadi, who had supported the rise of the Pahlavi dynasty. According to the plans of Reza Shah's theoreticians, historical sites, palaces, cities, villages, mountains, rivers, forests, and other entities with non-Persian names were to be renamed. This article documents the changes in geographical names across Azerbaijan from 1316 to 1385 Solar Hijri (1937–2006 CE), based on sources such as *The History of Iran's Administrative Divisions* (5), *The Lexicon of Village Names in East Azerbaijan*, and *Equivalent Terms by the Iranian Academy* (6).

Keywords: Azerbaijan, Toponyms, Name Changes, Pahlavi Era

CITATION (APA):

Pedram, M.H. The Change of Geographical Names in Azerbaijan from 1937-2006. Urmia: "Studies on Azerbaijan and Turk's history" Specialized Journal, year 02, number 06, winter 2025, ISSN: 3041-8690.

Dr. Məhəmməd Həsən Pedram

E-poçt:

dr.m.hassan.pedram@gamil.com

Mənsubiyyət:

Azərbaycan məşrutə tarixçisi

Azərbaycanın coğrafi adlarının dəyişdirilməsi - 1937-2006

Xülasə:

Coğrafi adlar millətlərin mədəni və təbii kimliyini əks etdirir və çox vaxt siyasi və ya sosial məqsədlərdən uzaq, insan fitrətinin məhsuludur. Bu adlar müxtəlif coğrafi bölgələrdə yaşayan xalqların mədəniyyəti və dilində köklənib, müxtəlif etnik qrupların şəxsiyyət sənədi kimi çıxış edir. Rza Şah Qacarlar sülaləsindən Pəhləvilərə hakimiyyət keçidindən sonra Qacar dövrünə aid adlar və tarixi irsi silmək üçün həddindən artıq say göstərdi, hətta Pəhləvi sülaləsinin gəlişində rol oynamış Yəhya Dövlətabadi kimi şəxslərin etirazına səbəb oldu. Rza Şahın nəzəriyyəçilərinin planlarına görə, qeyri-fars mənşəli tarixi abidələr, saraylar, şəhərlər, kəndlər, dağlar, çaylar, meşələr və digər obyektlərin adları dəyişdirilməli idi. Bu məqalə İranın İnzibati Bölgələrinin Tarixi (5), *Şərqi Azərbaycan Kənd Adları Lüğəti və İran Akademiyasının Ekvivalent Terminləri* (6) kimi mənbələr əsasında Azərbaycanın 1316-1385 Hicri-Şəmsi (1937-2006 Miladi) illərində coğrafi adların dəyişdirilməsi prosesini sənədləşdirir.

Açar sözlər: Azərbaycan, toponimlər, ad dəyişiklikləri, Pəhləvi dövrü

CITATION (APA):

Pedram, M.H. Azərbaycanın coğrafi adlarının dəyişdirilməsi - 1937-2006. Urmia: "Azərbaycan və Türk tarixi araşdırmalar" İxtisaslaşdırılmış Jurnal, il 02, nömrə 06, qış 2025, ISSN: 3041-8690.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

Azerbaycan'ın Coğrafi Adlarının Değiştirilmesi 1937-2006

Dr. Muhammed Hasan
Pedram

E-posta:

dr.m.hassan.pedram@gamil.com

Üyelik:

Azerbaycan'ın Meşrutiyet ve
Modern Tarihi Araştırmacısı

Özet:

Coğrafi adlar, milletlerin kültürel ve doğal kimliğini yansıtır ve çoğunlukla siyasi veya sosyal kaygılardan uzak, insan doğasının bir ürünüdür. Bu adlar, coğrafi bölgelerde yaşayan halkların kültürü ve dilinde kök salmış olup farklı etnik grupların kimlik belgesi işlevi görür. Rıza Şah, Kaçar Hanedanından Pehlevi hanedanına geçişten sonra, Kaçar dönemine ait adları ve tarihî mirası silmek için aşırı bir çaba gösterdi; hatta Pehlevi Hanedanının iktidara gelmesinde rol oynamış Yahya Devletabadi gibi isimlerin bile tepkisini çekti. Rıza Şah'ın teorisyenlerinin planlarına göre, Farsça olmayan tarihî eserlerin, sarayların, şehirlerin, köylerin, dağların, nehirlerin, ormanların ve diğer varlıkların adları değiştirilecekti. Bu makale, İran'ın İdari Bölümlerinin Tarihi (5), Doğu Azerbaycan Köy Adları Sözlüğü ve İran Akademisi'nin Eşdeğer Terimleri (6) gibi kaynaklara dayanarak Azerbaycan'ın 1316-1385 Hicri-Şemsi (1937-2006 Miladi) yılları arasında coğrafi adların değiştirilme sürecini belgelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Toponimler, Ad değişiklikleri, Pehlevi dönemi

CITATION (APA):

Pedram, M.H. Azerbaycan'ın Coğrafi Adlarının Değiştirilmesi 1937-2006. Urmîye: Üç Aylık "Azerbaycan ve Türkiye Tarihi Üzerine Araştırmalar" Uzmanlık Dergi, yıl 02, sayı 06, kış 2025, ISSN: 3041-8690.

نام‌های جغرافیایی بازگوکننده هویت فرهنگی و طبیعی ملل روی زمینند که اغلب به دور از امیال سیاسی و اجتماعی پدید آمده و در حقیقت زاینده فطرت انسان‌ها می‌باشند. نام‌های جغرافیایی ریشه در فرهنگ و زبان ملل ساکن در واحدهای مختلف جغرافیایی دارند و به منزله سند هویت و شناسنامه اقوام مختلف محسوب می‌شوند. تغییر نام اسامی جغرافیایی یک قوم به سود قوم دیگر با آیات الهی و فطرت انسان‌ها ناسازگار است. پروردگار جهانیان خطاب به دانشمندان نشانه‌های خود را این چنین بیان فرموده است: «و من آیاته خلق السموات والارض و اختلاف السنتکم و اللسانکم ان فی ذالک لآیات للعالمین» (۱) و از آیات‌هایش آفریدن آسمان‌هاست و زمین و اختلاف زبان‌های شما و رنگ‌های شما، بدرستی که در آن هر آئینه آیت‌هاست برای دانایان. سیاست همانندسازی و فرهنگ‌زدایی قومی و تحریف واقعیت‌های تاریخی یکی از بلاهایی است که متأسفانه از زمان روی کار آمدن خاندان وابسته پهلوی به مورد اجرا گذاشته شد. چنان که می‌دانیم در طول تاریخ ایران خاندان پهلوی تنها رژیم حکومتی است که با تکیه بر بیگانگان و توسط بیگانگان و در جهت حفظ منافع و مصالح آنها روی کار آمد و با تغییر سلطنت از قاجاریه به پهلوی وابستگی آنها به استعمار به مراتب بدتر و شدیدتر شد. قبل از روی کار آمدن سلسله پهلوی در بین اقوام ایرانی خودی و غیرخودی مطرح نبود. متأسفانه بعد از به قدرت رسیدن رژیم پهلوی با حمایت جدی دولت انگلیس و ایادی فراماسونر آن ناسیونالیسم افراطی تحت عنوان ایدئولوژی ناسیونالیسم شاهنشاهی با عناوین باستانگرایی، پان ایرانیسم و پان آریائیسم از طرف روشنفکر نمایان وابسته به حاکمیت پهلوی با تکیه بر محوریت نژاد آریایی و زبان فارسی به شدت تبلیغ شد و در برنامه‌ریزی‌های ارگان‌های دولتی فلسفه ملی‌گرایی و آریاپرستی جایگزین فلسفه میهن‌پرستی شد. بدین ترتیب طرح یکسان‌سازی فرهنگ و زبان اقوام ایرانی به بهانه واهی ایجاد وحدت ملی با تلاش‌های بی‌وقفه رضاشاه و دولتمردانی که اکثراً وابسته به لژهای فراماسونری انگلیس بودند به شدت دنبال شد. رضاشاه بعد از تغییر سلطنت از قاجاریه به پهلوی به قدری در محو و نابودی نام و آثار باقی‌مانده از سلسله قاجاریه و سایر آثار باقی‌مانده از گذشتگان افراط به خرج داد که حتی اعتراض یحیی دولت‌آبادی را نیز که خود در روی کار آمدن سلسله پهلوی نقش داشت برانگیخت. زیرا طبق نقشه و طرح تئورسین‌های رضاشاه قرار بود نام آثار تاریخی، کاخ‌ها، شهرها، دهات، کوه‌ها، رودخانه‌ها، جنگل‌ها و سایر را که نام غیرفارسی داشتند، دوباره نامگذاری کنند: «اگر در هر تغییر سلطنت آثار پیش را محو کنند و یا نام اثرگذارندگان را بردارند نام محوکنندگان نام گذشتگان هم به دست آیندگان محو می‌گردد» (۲) در رابطه با تغییر نام واحدهای جغرافیایی آذربایجان در زمان سلسله پهلوی تقی سرلک، استاندار وقت آذربایجان در نامه شماره ۲۹۳۹۹، مورخه ۵۰/۶/۲۸ به مرحوم استاد سیدجمال ترابی طباطبایی که در آن زمان رئیس موزه آذربایجان بود نوشته است: «در تعقیب مذاکرات مورخ ۵۰/۶/۲۳ کمیته تغییر نام اسامی نامأنوس پاره‌ای از روستاهای استان وابسته به شورای مرکزی جشن دو هزار و پانصدمین سال بنیادگذاری شاهنشاهی ایران در آذربایجان شرقی بدینوسیله فهرست مورد نظر به پیوست ایفاد می‌گردد. خواهشمند است در دومین جلسه کمیته که در ساعت ۹ صبح روز دوشنبه ۵۰/۶/۲۹ در سالن کاخ استانداری تشکیل خواهد شد حضور به هم رسانید... تقی سرلک - استاندار و رئیس شورای مرکزی» (۳). بنا به نوشته استاد صمد چایلی: «نوشتار اسامی روستاهای آذربایجان بیش از چند دهه سابقه ندارد. اغلب این نوشته‌ها که در مجموعه‌ها و کتاب‌های گوناگون دیده می‌شود با گفتار و گویش محلی منطبق نیستند. بدین ترتیب که این نوشته‌ها با استفاده از حروفی که در این سرزمین به کار گرفته نمی‌شود به نگارش درآمده و یا به اشکال نامناسب ترسیم شده و در مورد زیادی هم مطابق با «گفته»ی مردمان محل نبوده است. این نوع نوشته‌ها در موارد متعددی معانی اسامی را عوض کرده، و حتی به کلمه‌ای متضاد با کلمه اصلی درآمده‌اند. نگارش صحیح این کلمات که کمک شایانی به دریافت معانی آنها می‌نماید، می‌تواند گام مثبتی در امر فعالیت فرهنگی به حساب آید». (۴) تغییر نام اسامی جغرافیایی به سود قوم خاصی در

حقیقت حراج تاریخ و فرهنگ قوم مغلوب محسوب می‌شود. کیفیت ترکیب نژادی ایران باید همه را از زشتی‌های ناسیونالیسم افراطی دور نگه دارد زیرا وحدت ملی ایران در گرو تساوی حقوق همه اقوام ایران و برخورداری آنها از مزایای مساوی و عادلانه استحکام می‌یابد. با آرزوی اتحاد و اتفاق هرچه بیشتر برای اقوام ایرانی، تغییر نام واحدهای جغرافیایی آذربایجان از سال ۱۳۱۶ لغایت ۱۳۸۵ هجری شمسی را به نقل از کتاب‌های: «سرگذشت تقسیمات کشوری ایران» (۵) و «فرهنگ اسامی روستاهای آذربایجان شرقی» و «واژه‌های برابر فرهنگستان ایران» (۶) نقل می‌کنیم. لازم به ذکر است که خلاصه‌ای از اسامی تغییر نام یافته و تحریف شده واحدهای جغرافیایی آذربایجان در شماره ۳ مجله کولتور چاپ شده بود هم‌اکنون بعد از تصحیح بعضی از کاستی‌ها و اضافه کردن بعضی از اسامی تغییر نام یافته و یا تحریف شده دیگر تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد.

عناوین برخی از تغییر نام‌ها در واحدهای جغرافیایی آذربایجان:

ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۱	آتالی	عطالو	۲۵	آغابابا (آغابا)	آقابابا
۲	آجی چای	تلخه‌رود	۲۶	آغابا (داش)	آقابابا سنگ
۳	آخماق‌یه (آخماقیه)	اخمقیه - آخوله - شارسنگ	۲۷	آغاج آری	آغاجری
۴	آخیرجان	آخی جهان	۲۸	آغالی	آقا علیلو
۵	آراز	ارس	۲۹	آغجا چای	آغجه رود
۶	آراز بار	ارسباران	۳۰	آغجا کوهول	آغجه کهل
۷	آربات	اربط	۳۱	آغجا مئشه	آغجه مشهد
۸	آریب‌زان	یخ‌فروزان	۳۲	آغیل	عافل
۹	آروانا	ارونق	۳۳	آل وانا	الوانق
۱۰	آسانا	اسنق	۳۴	آلاتات	اللهداد
۱۱	آستارلی	عنصرود	۳۵	آلانا	الانق
۱۲	آشاغی آت مییان	آتمیون سفلی	۳۶	آلتون سفلی	زرینه پایین
۱۳	آشاغی آراز گونئی	ارسگنای سفلی	۳۷	آلتون علیا	زرینه بالا
۱۴	آشاغی بؤبره	بابره سفلی	۳۸	آلچالی	الوجه‌لو
۱۵	آشاغی چاناق بولاق	چناق بلاغ سفلی	۳۹	آلی قو	علی گاو
۱۶	آشاغی سوما	صومعه سفلی	۴۰	آلیشا	علیشاه
۱۷	آشاغی شهرک	شهرک پائین	۴۱	آلینجا	النجق
۱۸	آشاغی قاراب (که‌رو)	قاراب سفلی	۴۲	آماقان	امقان
۱۹	آشاغی کوسالار	کوهسالار سفلی	۴۳	آمباستا	آنباستا
۲۰	آشاغی هازاران	هزاران سفلی	۴۴	آنداری	اندرد
۲۱	آغ ته‌په (آق‌تپه)	سفید تپه	۴۵	آوارسی	آبرسی
۲۲	آغ جریش	آغجه ریش	۴۶	آیاغچی	پادار
۲۳	آغ دیزه	دیزج سفید	۴۷	آغابابا (آغابا)	آقابابا
۲۴	آغ گونبد	گنبد سفید	۴۸	آیدی گؤز	سفیدخوان
ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۴۹	آیران تپه	عریان تپه	۷۶	اووشار	افشار
۵۰	آیران‌دییی	عریان‌تپه	۷۷	اوولی	اوقلی

۵۱	اؤرتولو	اکرم آباد	۷۸	ال او	علوق
۵۲	اؤروش	اروج	۷۹	ایچی	ایشه
۵۳	ائشه وه	عیش آباد	۸۰	ایزووان	فرخران
۵۴	اتهش دیرو	آتش خسرو	۸۱	ایسپه لان	اسفلان
۵۵	ارزه ورز	هرزه ورز	۸۲	ایسپیران	اسیران
۵۶	اروشه	عربشاه	۸۳	ایستی سو	آبگرم
۵۷	اسکی آسی	آس قدیم	۸۴	ایسکاو	اسکوق
۵۸	اسکی مینجو	منجاق قدیم	۸۵	ایسمی کمر	سفید کمر
۵۹	اسوشا	اسب فروشان	۸۶	ایشته ره غان	اشتجران
۶۰	اسوشان (اشوشان)	اسب فروشان	۸۷	ایشکن بر	مشکعنبر
۶۱	اشراوا	اشرف آباد	۸۸	ایشیق تاباق	شیخ طبق
۶۲	ام دیزه	عمو دیزج	۸۹	ایشیق درآوا	شیخدرآباد
۶۳	امراهلی	همراهلو	۹۰	ایشیق قالا	قلعه شیخ
۶۴	امه نو	ایمناب	۹۱	ایلانجالیق	النجارق
۶۵	امیرو	امیرآباد	۹۲	ایلی	ایلی
۶۶	انگیت	انجرد	۹۳	بئره	بیریق
۶۷	انه مه	انانق	۹۴	بئششک	بیشک - سردار کندی
۶۸	اوجابار	عبدالجبار	۹۵	بئیین	بهمن آباد
۶۹	اوجاق خنه یه	اجاق خانقاه	۹۶	باجا باش	باجه باج
۷۰	اوجان	بستان آباد	۹۷	بارانلی	بارانلو
۷۱	اوخارا	آبخواره	۹۸	باریش	بارنج
۷۲	اورمیه	رضائیه - ارمیه	۹۹	باش بولاغ	سرچشمه
۷۳	اوروز	آبریز	۱۰۰	باش سوما	صومعه علیا
۷۴	اوزال	افضل	۱۰۱	باشسیز	تیرآباد
۷۵	اوشاد	افشرد	۱۰۲	باشماق	باشه
ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۱۰۳	باغیش	بخشایش	۱۳۰	پیرساق	پیراسحق
۱۰۴	بامریو	باغ معروف	۱۳۱	پیرلیجه	پیرلوجه
۱۰۵	بایات	بیات	۱۳۲	پیره سووان	پیره یوسفیان
۱۰۶	بایاغیب	باغ یعقوب	۱۳۳	پینه شالوار	شادآباد - شادباد مشایخ
۱۰۷	بایدیر	بهدار	۱۳۴	تجره	تجرق
۱۰۸	بورون	بیرون	۱۳۵	تاتانوجای	سیمین رود
۱۰۹	بوفول	بهل	۱۳۶	تارپ	طرف
۱۱۰	بوگورآوان	گورآوان بزرگ	۱۳۷	تاریم	طارون
۱۱۱	بولانلیق	بلانلو	۱۳۸	تازا نارکی	نقاره کوب جدید
۱۱۲	بوپوک جاما	جامعه بزرگ	۱۳۹	تازاخانا بره	خانه برق جدید
۱۱۳	بوپوک دیزه	دیزج عظیم	۱۴۰	تازاکند خونه میر	تازه کند خوشه مهر
۱۱۴	به کو	بکیرآباد	۱۴۱	تازاکند موجه میر	تازه کند نوجه مهر
۱۱۵	بیر اوغوش	برآغوش	۱۴۲	تالار	طالار
۱۱۶	بین گول	هزار برکه	۱۴۳	تاوا	طوق
۱۱۷	بیناج اوی	بناجوی	۱۴۴	تمیرلی	تیمورلو

۱۱۸	پشتو	پیشتاب	۱۴۵	توپدار	کانونیه
۱۱۹	پاتاوا	فتح آباد	۱۴۶	توختامیشلی	تختمشلو
۱۲۰	پاه ناوار	پهناور	۱۴۷	تورش جه	ترشکوه
۱۲۱	پشتو	بشتاب	۱۴۸	تور که دان	تکلدان
۱۲۲	پکه چین	پاک چین	۱۴۹	توفارقان	دهخوارگان - آذرشهر
۱۲۳	پلدشت	ماکو	۱۵۰	تولا تپه	طلا تپه
۱۲۴	پوس اندیز	پوستین دوز	۱۵۱	تویون	طوین
۱۲۵	پولوس در	فیروز سالار	۱۵۲	ته میرلی	تیمورلو
۱۲۶	پوهر آوا	ترج آباد	۱۵۳	تیکان	تکان
۱۲۷	پوهر روز	بهر روز	۱۵۴	تیکان تپه	تکاب
۱۲۸	پیرائیدان	کابل آباد	۱۵۵	جابان	جبان
۱۲۹	پیرساق	پیراسحاق	۱۵۶	جالیق	چالو
ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۱۵۷	جانگیر	جهانگیر	۱۸۵	خان اروشه	عرب شاه خان
۱۵۸	جمالو	جمال آباد	۱۸۶	خانلیق	عباس آباد
۱۵۹	جوشون	جوشین	۱۸۷	خانمیرزا	شهرک
۱۶۰	جووهت	جوبند	۱۸۸	خایفانا	خاکوانق
۱۶۱	چاخیرلی	چاغر	۱۸۹	خته گور	خانگاه
۱۶۲	چارداق	حمزه آباد	۱۹۰	خسروشاه	زارعی - خسروشهر
۱۶۳	چاردانگا	چهار دانگه	۱۹۱	خله زر	غله زار
۱۶۴	چای بايقارا	بایقره رود	۱۹۲	خنه یه	خانقاه
۱۶۵	چای بیزی	بزی رود	۱۹۳	خوجا - موجا	خواجه مرجان
۱۶۶	چای پئیقان	پیغام رود	۱۹۴	خوجا	خواجه
۱۶۷	چای تنجه ره	تجهره رود	۱۹۵	خوجا کندی	خواجه ده
۱۶۸	چای تالوار	تلوار رود	۱۹۶	خورامو	خرم آباد
۱۶۹	چای حسن کندی	حسن کندی رود	۱۹۷	خونای	کاغذکنان
۱۷۰	چای سوغانچی	سوغانچی رود	۱۹۸	خونده میر	خان امیر
۱۷۱	چای قره آغاج	قره آغاج رود	۱۹۹	خونه میر	خانم رود
۱۷۲	چای قوروقچی	قوروقچی رود	۲۰۰	خیتاب	خطب
۱۷۳	چای گوینه ری	گاوینه رود	۲۰۱	خیدیر آوا	خضر آباد
۱۷۴	چای هرزن	هرزند جدید	۲۰۲	خیردا بولاق	خرده بلاغ
۱۷۵	چای یئنگی آوا	یئنگی آباد رود	۲۰۳	خیلیجان	خلجان
۱۷۶	چای دیزه	دیز ج رود	۲۰۴	خیوه (خیاو)	مشگین شهر
۱۷۷	چروری	چهاربرود	۲۰۵	داش آتای	دانش آباد
۱۷۸	چره زوغون	چره خون	۲۰۶	داش آغابا	آقا بابا سنگ
۱۷۹	چودار کندی	چودار کندی	۲۰۷	داش ایسپیران	سفیدخوان سنگ
۱۸۰	چیر - چیر	چرچر	۲۰۸	داش سوما	صومعه سنگ
۱۸۱	حسنگان داغ	کوه حسنجان	۲۰۹	داش قالا	قلعه سنگ
۱۸۲	حسین آوا	خاوند	۲۱۰	داش هرزن	هرزندعتیق - هرزندقدیم
۱۸۳	خاراجی	خراجو	۲۱۱	داش آتان	دانش آباد
۱۸۴	خاروانا	خروانق	۲۱۲	داش ایسپیران	سفیدخوان سنگ، سفیدان

ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۲۱۳	دس تیری	دستجرد	۲۴۰	ساری قهیه	سارقیه
۲۱۴	دمنجان	دامنجان	۲۴۱	ساققا ساری	سقه ساری
۲۱۵	دمیرچی	حدادان	۲۴۲	ساللاخ	پوست کن
۲۱۶	دودا	دوله	۲۴۳	سالماس	شاهپور
۲۱۷	دورد ائولی	چهار خانوار	۲۴۴	ساوالان	سبلان
۲۱۸	دوری	دوریق	۲۴۵	ساوجبلاغ	مهاباد
۲۱۹	دهرولان	دهرود	۲۴۶	سایین قالا	شاهین دژ
۲۲۰	دهوه چی	شتر بان	۲۴۷	سراسکند	آذران
۲۲۱	دیزه	دیزج	۲۴۸	سقین ساری	سکان سرای
۲۲۲	دینه ور	دین آباد	۲۴۹	سلمان کندی	سلمان کند
۲۲۳	رباط گوزلیک	دیدگاه	۲۵۰	سماق لی	سماق ده
۲۲۴	رش تاوا	رشید آباد	۲۵۱	سو دره	سنجده
۲۲۵	رشتین	رشت آباد	۲۵۲	سولدوز	نقده
۲۲۶	زئیه	زاویه	۲۵۳	سوما	صومعه
۲۲۷	زال	قره گوز	۲۵۴	سوماقلو	سماق ده
۲۲۸	زرخانا	زردخانه	۲۵۵	سونقور	سنگر
۲۲۹	زرنه	زرنق	۲۵۶	سونگون	سنگین
۲۳۰	زنگان	زنگان	۲۵۷	سوه رول	سهرقه
۲۳۱	زومارخارا	ثمرخزان	۲۵۸	سوهرون	سهران
۲۳۲	زیراس	زیر آسف	۲۵۹	سویودلو	سیدلو
۲۳۳	زیرنا کووول (زیرنا گووول)	سورنا گهی	۲۶۰	سویوق بولاق	ساوجبلاغ
۲۳۴	زی لیجه	زگلوجه	۲۶۱	سیئوان	سگبان
۲۳۵	زینو	زیناب	۲۶۲	سیدآوا	سعیدآباد
۲۳۶	ساخ یئل	سخت دل	۲۶۳	سیرکش	سرکش
۲۳۷	ساراجی	سراجو	۲۶۴	سیغین دیل	سقین دل
۲۳۸	سارای	سرای	۲۶۵	سیغین سارای	سقین سرای
۲۳۹	ساری قمیش	چشمه کش	۲۶۶	سینداخیر	سندآخر
ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۲۶۷	سینگیرو	سنگراب	۲۹۵	قالاجیق	قلعه جوق
۲۶۸	سینگیرو	سینگرد	۲۹۶	قانلی دیزه	دیزج خونین
۲۶۹	سینو	سینا	۲۹۷	قایین قالا	چتاب سفلی
۲۷۰	سینو	سیناب	۲۹۸	قبله بولاغی	قبله چشمه
۲۷۱	سییه کولان	سیه کلان	۲۹۹	قراجه داغ	ارسباران
۲۷۲	سییه مانسیر	سیه منصور	۳۰۰	قرونا	قراین
۲۷۳	شالوارجیق	شادباد	۳۰۱	قره چر	سیاه چر
۲۷۴	شالوله جیق	شادباد	۳۰۲	قره چمن	سیاه چمن
۲۷۵	شاوان	شیشه وان	۳۰۳	قره داغلی	یار احمد

۲۷۶	شاه باغی	شادباغی	۳۰۴	قره سو	سیاهاب
۲۷۷	شراپخانا	شرفخانه	۳۰۵	قره سیغیر	قره صغیر
۲۷۸	شه لثییلان	شله بران	۳۰۶	قره عینی (قراعینی)	سیه چشمه
۲۷۹	شهرفه	شرف آباد	۳۰۷	قره غان	سیاه دشت
۲۸۰	صایین قالا	شاهین دژ	۳۰۸	قره کمر	سیاه کمر
۲۸۱	طاطائو چای	سیمین رود	۳۰۹	قره گؤل	سیاه گل
۲۸۲	طاهر بوغدا	گندمان	۳۱۰	قره گوزی	نصرت آباد
۲۸۳	عرب	پلدشت	۳۱۱	قره گول	سیاه گل
۲۸۴	علمدار - گرگر	هادی شهر	۳۱۲	قره ناو	سیاه ناو
۲۸۵	فریق	مردآباد	۳۱۳	قره نئیین	قرابن
۲۸۶	قاجیان	کامیار	۳۱۴	قره چور	سیاه چر
۲۸۷	قارا کمر	سیاه کمر	۳۱۵	قره سو (قره عینی)	سیاه چشمه
۲۸۸	قاراچای	سیه رود	۳۱۶	قره سو	سیه چشمه
۲۸۹	قاراعینی (قره عینی)	سیه چشمه	۳۱۷	قره گلی	کچ ساران
۲۹۰	قاراقوزای	نصرت آباد	۳۱۸	قشلاق	گرمسار
۲۹۱	قاراگؤز (قره گوز)	زال	۳۱۹	قطانجق	سبزده
۲۹۲	قاراناو	سیاه ناو	۳۲۰	قلعه سحر	بام دژ
۲۹۳	قازی قالا	قلعه قاضی	۳۲۱	قوتلو	کبودان
۲۹۴	قافلاتتی	قافلانکوه	۳۲۲	قوروچای	شاه آباد
ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۳۲۳	قوزلو	گلزار	۳۵۰	کوللو	کندلیج
۳۲۴	قوشاچای - ایکی سو	میان دو آب	۳۵۱	کومارری	کماجرای
۳۲۵	قول قاسیم	گل قاسم	۳۵۲	کوندور	کندرود
۳۲۶	قه تهلر	قطعات	۳۵۳	کووی - کی وی	کویج
۳۲۷	قیرخ بولاق	بناروان	۳۵۴	کوهول	کوه دل
۳۲۸	قیرخ سیغیر	قرخ صغیر	۳۵۵	کوهول	کوهسار
۳۲۹	قیرقاوا	بنیاد آباد	۳۵۶	کوهول	کهل
۳۳۰	قیزیل اوزن	سفیدرود	۳۵۷	گوشتیش	گشایش
۳۳۱	قیزیل کاللا	کلاله اسلامی	۳۵۸	گوتم	گنبد
۳۳۲	کنچی قیران	بزکش	۳۵۹	گال	گلو
۳۳۳	کوششد	کوته مهر	۳۶۰	گاوا بیر	گواهر
۳۳۴	کاسانا	کسانق	۳۶۱	گاوا یین - گه وئیین	گاواهن
۳۳۵	کاستانا	کوهستانق	۳۶۲	گچ قره گلی	گچساران
۳۳۶	کاغالا	کقالق	۳۶۳	گرمه خون	خونیرود
۳۳۷	کاغبت	کیقباد	۳۶۴	گلن گندهر	حسن آباد
۳۳۸	کالاغای	کلقای	۳۶۵	گلیسی	گلو سنگ
۳۳۹	کرو	قاراب	۳۶۶	گلین	گلشن
۳۴۰	کره وی	کرویق	۳۶۷	گورال قیشلاق	علی آباد قشلاق
۳۴۱	کلوانا	کلوانق	۳۶۸	گورج آوا	کرج آباد
۳۴۲	کلهور	کهر	۳۶۹	گولئیین	گل آخر
۳۴۳	کوجووار	کجا آباد	۳۷۰	گول آخیر	گل آخر

۳۴۴	کورگنه	کله گرد	۳۷۱	گومثیین	گمین
۳۴۵	کوسالار	کوسه لار	۳۷۲	گومانا	کمانج
۳۴۶	کوسالار	کوسه لر	۳۷۳	گوموش تپه	گومشیان
۳۴۷	کوش	کوشک	۳۷۴	گوموش قهیه	دمشقیه
۳۴۸	کوشک سارای (کوش سارای)	کشک سرای (کشکسرای)	۳۷۵	گوه نو	کوهناب
۳۴۹	کوغما	کبودان	۳۷۶	گوه نه گیروه	جوانان گروه
ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۳۷۷	گوی گونبه ز	کبود گنبد	۴۰۵	میسیرو	نصیر آباد
۳۷۸	گویجه بئل	گویجه بیل	۴۰۶	میشو (میشوو)	میشاب
۳۷۹	گیرده سیق	گردسنگ	۴۰۷	میو	میاب
۳۸۰	گیره نگه	گرنگاه	۴۰۸	مییان بازیر	میان بازو
۳۸۱	لووه دی	نوجه ده	۴۰۹	ناپیشتا	ناپشته
۳۸۲	مئران (کفی لی)	کافی الملک	۴۱۰	نادارلی	نادیلو
۳۸۳	مئی کندی	مکیددی	۴۱۱	ناهار	نهار
۳۸۴	مئی هاوا	ماهی آباد	۴۱۲	ناهار خوران	نام آوران
۳۸۵	مئیین	مهین	۴۱۳	ناهران	ناحیه
۳۸۶	مارازات	مارازاد	۴۱۴	ناهی	ناحیه
۳۸۷	ماراقوش قالا	قلعه مراغوش	۴۱۵	نر آوا	عشرت آباد
۳۸۸	ماسیددی	مقصودلو	۴۱۶	نقلی	جعفر آباد
۳۸۹	مامیق	مامک	۴۱۷	نقرلی	محمدی
۳۹۰	ماوازخان	مواضع خان	۴۱۸	نودوز	نقدوز
۳۹۱	ماهابیا (ماهابیا)	محبوب آباد	۴۱۹	نوسلا	نوساله
۳۹۲	مره نو	مرناب	۴۲۰	نوش ار	نوشهر
۳۹۳	مژمئیین	مزمین	۴۲۱	نوکه زه	لاک دیزج
۳۹۴	ملیک کندی	ملکان	۴۲۲	نووا	نوا
۳۹۵	ممد کندی	محمد کندی	۴۲۳	نووه ری	میوه رود
۳۹۶	موتاللیق	متعلق	۴۲۴	نوه شر	نوشهر
۳۹۷	موجه میر	نوجه مهر	۴۲۵	نوهور	نهر
۳۹۸	موردی	مردق	۴۲۶	نیشاران	انوشیروان
۳۹۹	موشور آوا	مشاهیر	۴۲۷	نیقاب	نقا آباد
۴۰۰	موشور آوا	مشیر آباد	۴۲۸	واسمیش	باسمنج
۴۰۱	مهمه دان	همدان	۴۲۹	وانلیجا	وانلوجق
۴۰۲	میانج	میانه	۴۳۰	ورده وه	وردیق
۴۰۳	میرزه کره	امیر زکریا	۴۳۱	ولئیین	ولین
۴۰۴	میزار	میزاب	۴۳۲	وللی	ولیلو
ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۴۳۳	ونیستان	ولستان	۴۵۰	یئتدی چشمه	هفت چشمه
۴۳۴	وهرم	بهرام	۴۵۱	یئکان (سدی)	یکان سعدی

۴۳۵	ویدییه	ودیق	۴۵۲	یئلیسی	حلمسی
۴۳۶	هئرو	هراب	۴۵۳	یئنگی ایسپیران	سفیده خوان جدید
۴۳۷	هئرو	هرق	۴۵۴	یئیجه	یئنگجه
۴۳۸	هئزه بوزان	هزارباران	۴۵۵	یام	پیام
۴۳۹	هازاران	هزاران	۴۵۶	یای شری	یای شهری
۴۴۰	هاسار	حصار	۴۵۷	یایلاق	ییلایق
۴۴۱	هامان	همان	۴۵۸	الیرد (الیرت)	الهرد
۴۴۲	هاویستان	خوبستان	۴۵۹	الینجه	النچق
۴۴۳	هسه نو	حسن آباد	۴۶۰	یئنگی جه	نیکیجه
۴۴۴	هشتری	هشترود	۴۶۱	یوخاری توراج	دراج علیا
۴۴۵	هلاکو	هرزد	۴۶۲	یوخاری شورکت	لاهیجان
۴۴۶	هورات	هوراند	۴۶۳	یوخاری قوزلی	گلزار بالا
۴۴۷	هوم شود	همنشین	۴۶۴	یوخاری گومانان	کمانج علیا
۴۴۸	هیشئیین	هشتجین	۴۶۵	یوشانلی	اسلام آباد
۴۴۹	هییه	هیق			

تغییر نام در دریاچه ارومیه:

ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۱	۱ نجی آدا	مرکید	۲۸	احمد داشی	بستور
۲	(آق) آغ داغ	سپید	۲۹	۳۱ نجی آدا	آرزو
۳	ملاوردی (ملاورکی)	پیشوا	۳۰	آق مست	بهرام
۴	داش آدا	بردین	۳۱	کچل داشی	گلسنگ
۵	۵ نجی آدا	سنگو	۳۲	۳۴ نجی آدا	کامه
۶	قره آدا	سیاوش	۳۳	۳۵ نجی آدا	کام
۷	یاستی آدا	تخت	۳۴	کاناجابا	سهران
ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	ردیف	نام اصلی با گویش محلی	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری
۸	۸ نجی آدا	خرسنگ	۳۵	کاناجابا	سرخ
۹	۹ نجی آدا	سنگان	۳۶	کاناجابا	گلگون
۱۰	۱۰ نجی آدا	شاهی	۳۷	۳۹ نجی آدا	کرکس
۱۱	ابوالقاسم داشی	زیر آبه	۳۸	۴۰ نجی آدا	آرام
۱۲	گولایان (گولهین) داشی	کاکائی بالا	۳۹	۴۱ نجی آدا	پناه
۱۳	گولایان (گولهین) داشی	کاکائی میانه	۴۰	۴۲ نجی آدا	امید
۱۴	گولایان (گولهین) داشی	کاکائی پایین	۴۱	اوهون	میانه
۱۵	گمیچی (بویوک ته په)	تپه بزرگ	۴۲	اردشه	اردشیر
۱۶	گمیچی	ناویان	۴۳	آنه دره سی	جوزار
۱۷	گمیچی (بالاته په)	تپه کوچک	۴۴	آرپادره سی	جودره
۱۸	گمیچی	ناخدا	۴۵	۴۸ نجی آدا	اسپیرو
۱۹	گمیچی	ناوی	۴۶	۴۹ نجی آدا	اسپیر
۲۰	۲۰ نجی آدا	سامانی	۴۷	۵۰ نجی آدا	اسپیرک
۲۱	۲۱ نجی آدا	آذین	۴۸	۵۲ نجی آدا	نهضت

تنجک	۵۳ نجی آدا	۴۹	مهر	شاه سرانلار	۲۲
نادید	۵۴ نجی آدا	۵۰	زاغ	کمره داغ	۲۳
تنجه	۵۵ نجی آدا	۵۱	مشگین	کمره داغ	۲۴
نهان	۵۶ نجی آدا	۵۲	شبدیز	کمره داغ	۲۵
کبودان	۵۹ نجی آدا	۵۳	شوش تپه	۲۸ نجی آدا	۲۶
زرکنگ	یوخاری قیزیل کنگور	۵۴	تختان	یاستی داشی	۲۷
زرتپه	ساری تهپه	۷۹	گرز	عموجانلار	۵۵
اشک	ایشک	۸۰	زرکمان	آشاغی قیزیل کنگور	۵۶
گریوه	گدوک تپه	۸۱	شاهین	سائین قالا	۵۷
کریوک	۸۸ نجی آدا	۸۲	برد	۶۴ نجی آدا	۵۸
توس	۸۹ نجی آدا	۸۳	آذر	چایرلی	۵۹
میدان	ایشک میدانلار	۸۴	شورتپه	۶۶ نجی آدا	۶۰
چشمه کنار	۹۱ نجی آدا	۸۵	ناهید	اندلی	۶۱
بی اشک	۹۲ نجی آدا	۸۶	چاک تپه	چات تهپه	۶۲
نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	نام اصلی با گویش محلی	ردیف	نام فعلی تغییر یافته و یا تحریف شده نوشتاری	نام اصلی با گویش محلی	ردیف
تک	دوقوزلار	۸۷	دی	۶۹ نجی آدا	۶۳
کمان	دوقوزلار	۸۸	ماغ	۷۰ نجی آدا	۶۴
سروش	دوقوزلار	۸۹	شمشیران	قلیج یاقلی (یاغلی) قره	۶۵
تیر	دوقوزلار	۹۰	ایران نژاد	۷۲ نجی آدا	۶۶
کنارک	دوقوزلار	۹۱	گرده	۷۳ نجی آدا	۶۷
پنهان	دوقوزلار	۹۲	گیو	۷۴ نجی آدا	۶۸
کفچه نوک	دوقوزلار	۹۳	مهسوار	۷۵ نجی آدا	۶۹
بی	دوقوزلار	۹۴	مهدیس	۷۶ نجی آدا	۷۰
بردک	۵۷ نجی آدا	۹۵	آتش	یانیخلی	۷۱
مهران	۲۳ نجی آدا (شاه سرانلار)	۹۶	سیاه سنگ	یاستی یاغلی قره	۷۲
مهرداد	۲۴ نجی آدا (شاه سرانلار)	۹۷	اشکو	۷۹ نجی آدا	۷۳
سیاه تپه	قره تپه	۹۸	آرش	۸۰ نجی آدا	۷۴
تشبال	۹۸ نجی آدا (دوقوزلار)	۹۹	برزین	۸۱ نجی آدا	۷۵
سریچه	۹۹ نجی آدا (دوقوزلار)	۱۰۰	برزو	علی میرزا	۷۶
کاوه	۵۸ نجی آدا	۱۰۱	برز	علی میرزا	۷۷
			اشک سر	۸۴ نجی آدا	۷۸

پی نوشتها:

۱ - قرآن مجید - سوره روم - آیه ۲۲

۲ - حیات یحیی - یحیی دولت آبادی - جلد ۴ - صفحه ۳۹۸

۳ - هفته نامه آسان - شماره ۴۹ - سال ۱۳۸۳ - ص ۶

۴ - فرهنگ اسامی روستاهای آذربایجان شرقی - صمد چایلی - نشر اختر - چاپ اول ۱۳۸۷

۵ - سرگذشت تقسیمات کشوری ایران - جلد اول (آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل و اصفهان) - تألیف فاطمه فریدی
مجید - با همکاری فاطمه دفتری و نجمه ملک پور - مقدمه و تمهید و بررسی نهایی حسن حبیبی - ۱۳۸۸ چاپ اول - بنیاد
ایران شناسی

۶ - واژه‌های برابر فرهنگستان ایران - حسن کیانوش - انتشارات صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران - چاپ اول ۱۳۸۱

